

MAGYARÁG

1933. Aug. 3
VII. No. 214

I. ICI

Proprietar: „Frída” S. A. inreg. la Trib.
Bihar Fsoc. 1798—1938

Administrator delegat și girant responsabil
Văduva lui PASZTOR EDE

Fondator: PASZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. Zoltán Eugen

Inregistrat în registrul Publicațiilor: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Redacția și admin. Oradea, Piața Mihai Viteazul 4

Változatlan a háborus helyzet a szovjet-mandzsu határon

A mandzsuri helyzetéről a legújabb jelentések arról számolnak be, hogy a harcok változatlanul folynak a szovjet és japán csapatok között. A sankufeng és Szacsoping magaslatokat a szovjet katonák megszállva tartják. Japán jelentés szerint a magaslatokat már visszafoglalták a japánok és az orosz csapatok csupán sikertelen ellen támadásokkal kísérleteznek ez azonban nem valószínű. Ha az orosz határőrség csakugyan el akarná foglalni az említett magaslatokat, nagyobb hadat kérne. A helyzet azonban az hogy a japán hadvezetőség maga is beismeri, hogy több tankosztatot és gépfegyver századot vezényelt a kérdéses területre, tehát valószínű, hogy ő a támadó fél, miután a támadáshoz több ember kell, mint a védekezéshez. Az igazság, amit az ellentmondó hírekből kihámozhatunk, az, hogy az orosz csapatok által megszállt terület orosz kézen van és Japán hiábavaló kísérleteket tesz, hogy újból elfoglalja azokat.

Elkerülhetetlen a háboru

Tokióból jelentik: A japán fővárosban óriási izgalommal fogadták az első japán-orosz ütközés hírének. Mértékadó körökben nem titkolják, hogy a japán-kinai háboru kitörése óta még sohasem volt ilyen veszélyes az orosz japán elleni.

A helyzetet a következő okok miatt tartják súlyosnak: 1. Az ellentét diplomáciai rendezése lehetetlenné vált miután már a két hadsereg megütközött. 2. Mindkét fél presztizskérdést csinált a vitás kérdés elintézéséből s különösen a Szovjet presztizse főleg veszélyben, mert a szovjet sajtó nagy diadallal közölte három nappal ezelőtt a vitás dombvidék megszállását. 3. Jelentős haderők állnak egymással szemben. 4. Tokióban állandó katonai tanácskozások folynak.

Japán hivatalos körök minden véleménynyilvánítás előtt elzárkóznak, de tokiói diplomáciai körök úgy tudják, hogy a japán kormány számolt az orosz-japán háboru azonnali kitörésével.

London, aug. 1. Sir Frederick White a kínai kormány angol tanácsadója tegnap Oxfordban felszólalt és kijelentette, hogy Japán minden ázsiai befolyását el fogja veszíteni s Németország egyáltalában nem számíthat Japán támogatására. Viszont — folytatta White — nem szabad szem előtt tévesztetni azt, hogy a japánok egy esetleges orosz támadás visszaverésére

legjobb hadosztályaik felét Mandzsuriában tartják. Elrep jut Angliára és az Egyesült államokra.

Külön béketervet visz magával Runciman lord Prágába

Prága, augusztus 1. Runciman lord, az angol békemegbizott háromtagú kíséretével kedden délután érkezik külön repülőgéppel Londonból Prágába. Hogy a kormánytól és pártoktól való függetlenségét kidomborítsa, nem fogadta el az angol követségen számára kijelölt lakást és a Hradcsin pazar vendégszobáit sem veszi igénybe — ahol a cseh kormány előkelő vendégei szoktak megszállni —, hanem egy prágai szállodában fog lakni. A Hotel Alcronban rezerváltak a világtörténelmi feladattal megbízott lordnak és kíséretének tiszszobás lakosztályt.

Miután a cseh kormány teljes egészében elkészítette a nemzetiségi problémák megoldására vonatkozó három törvényjavaslatát (közigazgatási reform, nyelvreform és nemzeti-ségi kódex), ezeket Hodza miniszterelnök, aki elsőnek üdvözli Runcimant, adja át neki. A törvényjavaslatok áttanulmányozása után

informatív megbeszéléseket fog folytatni a kormánnyal, valamint a szudetanémetek, magyarok, szlovákok és ruszinok vezetőivel

s ezer beszélgetések után, valószínűleg

a hét végén megkezdődnek a formális tárgyalások.

Arra az esetre, ha a tárgyalófelek semmiképpen sem tudnak közös platformban megállapodni,

Runciman egy külön béketervet fog ajánlani, amelyet állítólag maga dolgozott ki és Chamberlain beleegyezését bírja erre vonatkozólag.

Hír szerint az angol megbízott tervbe vette, hogy a tárgyalások közbeni esetleges szünetekben

beutazza a nemzetiségi vidékeket,

a szudetarészeket és Szlovénkiát, hogy a helyszínen is tanulmányozza a nemzetiségi viszonyokat.

Runciman Prágában való tartózkodása alatt a cseh főváros a nemzetközi érdeklődés középpontjába kerül. Az összes nagy európai lapok külön tudósítokat küldtek ide erre az alkalomra, úgy hogy a már itt időző nemzetközi újságírókat beleszámítva, mintegy

150 főnyi külföldi riporter-gárda

fogja az eseményeket szétválasztani a világba. A nevesebb nemzetközi politikai újságírók közül jövő héten érkeznek: Jules Sauerwein, Knickerbo-

Bulgária visszanyerte fegyverkezési egyenjogúságát

Páris, augusztus 1. Szófiában aláírták a Balkán szövetség és Bulgária között létrejött megállapodást. Az új szerződés értelmében hatályon kívül helyeztetnek mindazok a megállapodások, amik a légügyi egyezményeket eddig irányították a Balkán szövetség és Bulgária között. Ennek értelmében Bulgária visszanyerte fegyverkezési egyenjogúságát, aminek ellenében kért engedményeket azonban nem kellett megtennie.

Időjárás. Változatlanul derült idő, itt-ott kevés esővel. Lényeges hőmérséklet változás nem várható.

cker, J. Packard, Dorothy Thompson, stb.

A cseh nacionalista sajtó a kötelező udvariasságok kívül, amellyel az angol megbízottat üdvözlő, nem csinál titkot abból, hogy az angol közvetítés dacára sem hajlandó több engedménybe belemeríteni, mint amennyit az ország tekintélye elbírt, a jobboldali lapok viszont Runciman akcióját mint a kérdés békés megoldásának utolsó esélyét körvelelik el.

Lebrun beszéde a békéről

Páris, augusztus 1. Lebrun elnök Délfranciaországban időzik. Vasárnap nagyszabású beszédet is mondott, melyben ismét arra mutatott rá, hogy Franciaországnak történelmi feladata megőrizni a békét. Mérséklet és bátorság az a két sarkalatos pont — mondotta, melyhez Franciaországnak ragaszkodnia kell. Ez a módszer az, amivel mi a békét megőrizzük e az a történelmi feladatunk.

Terményárak Oradeán

Buza 400, Tengeri 360—370.
Zab 330—340. Répa 320—330.
Rozs 300.

Párizs nem is látta VI. Györgyöt...

Még Churchillt is rendreutasították, amiért egy pillanatra szembe akart nézni királyával

Páris, július...
Az önök tudósítója — hogy
a német újságírás formanyelvén
kezdjem a beszámolót —
mindent elkövetett, hogy hív
képet adhasson a párisi ki-
rálynapokról.

Három napon át, hajnaltól éjszakáig nem távozott VI. György oldala mellől.

S ezek után nyugodt szívvél vallhatja be, hogy nem látott semmit. Egyetlen vonást egyetlen gesztust, egyetlen mosolyt sem. Egyszer pillantott meg csupán egy kócsagtolldiszt, de később, a moziban sajnálattal kellett megállapítania, hogy ezt is Páris rendőrfőnöke vélte.

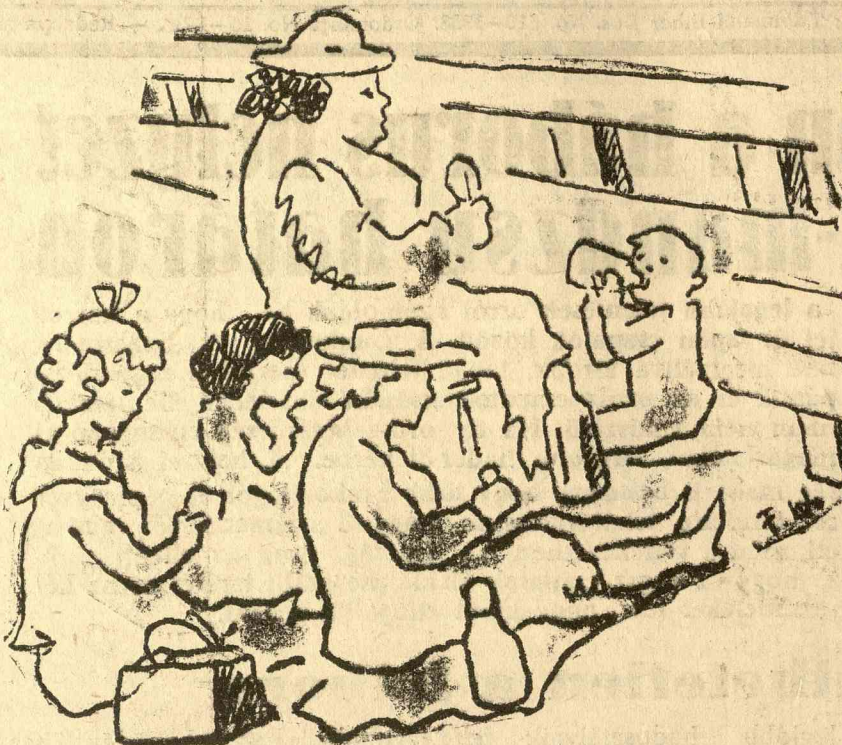
Utólag, önvigaszul, megemliti, hogy nem járt rosszabbul, mint például az a néhány száz ezer angol és skót, aki átkelt a csatornán uralkodója után, vagy mint az a két-három millió vidéki, aki északról, a Rajna mellől vagy délről, a Pireneusok tájáról özönlött Párisba, hogy megpillanthassa a Felséget. Afrika legmesszebbi nyulványáról burok jöttek ide tele volt a város peposzos hindu hölgyekkel, sőt még tollsőrényes indiánok is akadtak, akik valamilyen kanadai tájról verődtek a Fény Városába, de senki a világon nem látott semmit. Hajnalban már tele volt a Champs-Élysée, egész családok vonultak ki s a kövezeten reggeliztek, ebédtek és vacsoráztak, hogy végül este megpillanthassák a vendéget... s végül nem láttak semmit. Hatmillió ember zsúfolódott össze, minden színűek, nyelvűek és vallásuak, de hiába jött bárki, non vidi et non vici. Csupán négyszáz tovarohanó lovasgárdista volt szemlélhető egy-egy percre s e porfelhőt felverő sereg közepén sejteni lehetett egy autót s ennek bársony fotólyében egy sápadtan mosolygó királyt és egy fehérselyembe öltözött asszonyt, akinek keblén ott ragyog, nyolcszázmillió frank értékben, egy öklömnyi briliáns, a Kohinoor.

Az angol Scotland Yard és a francia Sureté Generale együttesen oldották meg a látogatással kapcsolatos rendőrbiztonsági feladatokat. Feladataikat ugyan darabosan végezték, de viszont tökéletesen. — Mióta a világ, emberre nem vigyáztak még ily könyörtelenül és kifogástalanul.

A felyonulási utvonalaikon egy-egy ablakban csak egy-két személy állhatott. E kettőnek kikutatták multját, jelenét s jövő csakis főkéletesen megbízható, verifikált és kontrollált polgárok vehettek egy-

egy pillantást az alant álomszerűen elsuhanó királyi révű letre. Minden ablakban ezenkívül egy harmadik személy is állott: az ellenőrző közszo-
gálat embere.

Churchill volt az egyetlen, aki megpróbálkozott pillanatra szembenézni királyával: egy finoman mosolygó ur azonnal odalépett, szíves udvariassággal néhány szót sugott feléje s

Jelenet a Champs-Élyséesről: -- No, reggeli nyolc óra... hat órája várakozunk, ideje nekilátni a falatozásnak?

Az operai diszelőadásra csakis meghívott vendégek mehettek el. Az Operát három nappal előre lezárták s megkezdődött az épület vizsgálata: átnézték minden zugot, megkopogtattak minden falat, főlhányták a pincét, a padlást, a diszleteket, végigverték a padlózatokat, négyzetcentiméterről négyzetcentiméterre haladtak. Az előadáson, noha Franciaország és Anglia legválogatottabb cigánylegényei jelenhettek csak meg, senki sem hajolhatott ki a páholyból. —

Churchill meghökölve visszahúzódott.

Minden idegent, aki csak bármiképpen is gyanús lehetett, szemmeltartottak és nyomkövettek. Az embermaszszákat rendkívüli és rideg stratégiával mozgatták jobbra-balra.

Fürdés közben vízbe- fulladt egy huszéves egyetemi hallgató

Lugoji tudósítónk jelenti: Mintea Panfil 20 éves egyetemista hallgató, aki a Lugoj melletti Sdirosra községben felállítottifjusági munkatáborban dolgozik, több társával a Timisben fürdött. Nem tudott uszni,

előbb a sekélyebb vízben maradt, később azonban beljebb merészkedett a folyóba. Örvénybe került és társai szemláltára elnyelték a hullámok. Holttestét a víz csak egy óra múlva vetette fel.

Kétmillió lejes alap a műtrágya fogyasztás fokozására

Bucuresti, augusztus 1. Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter a műtrágyagyárak kiküldötteivel való tanácskozás után közölte, hogy kétmillió lejes alapot szánt a műtrágya használatának elősegítésére. Ebből az összegből kétszáz-háromszázezer lejt adnak a műtrágya fogyasztás elősegítésére, a többiből pedig ötezer lejes prémiumot adnak minden olyan vagon után, amely meg-

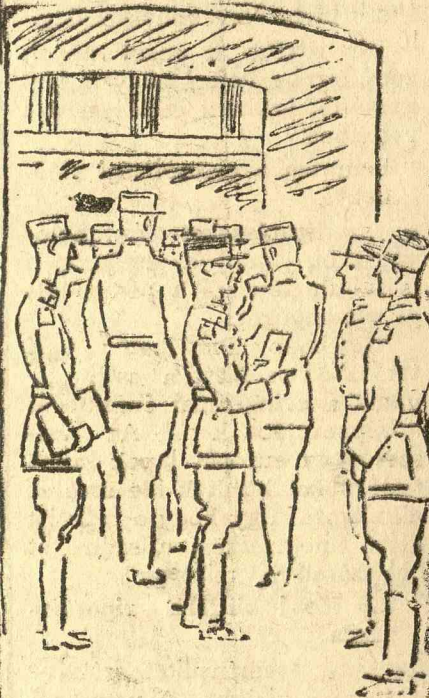
haladja a múlt évben ~~tervezett~~
vagonok számát.

Szellemi eszköz

Egy német élclaphól vesszük át a következőket:

Biró: Hogy mondhatja, hogy szellemi eszközzel harcolt ellene, hiszen daganat van a fején.

Vádolt: Egy Goethe-kötet
vágtam hozzá.

A felvonulási útvonalakon az összes házakat rendőrtisztok serege állotta el.

Hamis nyomon

— Regény — 15

Mrs. Hallett erre az új meglepetésre összehúzta a szemöldökét. Szeme a csengőre tévedt és ott megakadt.

— A házfelügyelő sem fog bennünket zavarni! — csapott le rá Ledway. — A maga lakásán van... Hallett ezredes üzenetével hívták oda... legálább is úgy szölt az üzenet.

A nyilvánvaló veszély megint csak fokozta Mrs. Hallett bátorságát.

— Ertem. Tehát egyedül vagyunk a házban. Mi a szárdéka? ... Meg akar folytatni?

— Mi értelme az ilyen badar beszédnek? — legyintett Ledway megvetően. — Megmondtam, mit akarok: pénzt! Tizenkétezer fontom van magánál.

— Amit elköltöttem — vágott vissza Mrs. Hallett. Most már nyugodt volt — mindenestre elég nyugodt ahhoz, hogy tisztán és gyorsan beszéljen és bele tudjon nézni ellenfelének sunyi, hunyorgó szemébe.

— Micsoda! Elköltött tizenkétezer fontot? ... Hazudik! Mondom, hogy pénzre van szükségem. Akármint csirált is az én pénzemmel, a maga férje... már mint az az ember, akivel formai házasságot kötött felelős ezért a pénzért!

— Várjon csak egy percig — mondta Mrs. Hallett — hadd értem meg a dolgot tisztán. Nem nyultam volna egy fillérhez sem, ha tudtam volna, hogy maga él. De így... nem fogom kirabolni a férjemet.

— Jobb lesz, ha úgy mondja, hogy „Hallett ezredes”... és a tényekhez tartja magát. Nem gondolja? — Ledway gyűlöletesen nevetett.

— Nem fogom kirabolni Hallett ezredes a maga kedvéért — ismételte Margaret és a hangja erősebb lett. — Aztán meg maga, úgy látszik, elfelejti, hogy saját helyzete sem nagyon biztos.

— Hát azt hiszi, hogy mutatkoztam volna itt, ha maga tehetne valamit ellenem? ... Jó Isten, de lassu az esze! Hát nem látja, hogy mi ketten megegyezhetünk? Nekem nem maga kell, ezt már a házasságkötésünk utáni napon megállapítottam, ha emlékszik rá. Maga lehet tovább is Mrs. Hallett. Semmi baj nem fogja érni és a leányát sem éri szégyen.

Mrs. Hallett lassan bólintott. Zsárolás!

— Ertem. Rabolja ki azt az embert, akit férjemnek tekintek és hazudozzak neki összevissza, hogy mit csinállok a pénzzel... amíg maga tulságosán sokat fog kérni és kiderülnek a hazugságok.

(Folytatjuk)

PAGAT TRAGÉDIÁJA

„Komoly” riport arról, miért kellett egy szegény vizslának távoznia Oradeáról

„VIZSLA, pedigrés, idomított, hű állat, háziúr m att átdó „Csoda-kutya” jellegre” (Apróhirdetés)

A kis Dorobantilor-úti tejcsarnok csupa gyász.

A vizsla, pedigrés, idomított, hű állat már nincs itt. Csak a fényképe látható még, ezt adják kézről-kézre a szomorú üzletben. Mindenkinek meg kell nézni, aki megfordul a tejcsarnokok és a kifliszár környékén.

„Tragédia ez kérem, igazi tragédia” — mondja a hallgató tulajdonos. És utána rögtön tovább ömlik a panaszáradata.

Tejbe-vajba fűrészelték

A kutya hat hetes korában került a tejcsarnokba, igen előkelő helyről. Nem mondják meg, honnan, de ez igazán nem is lényeges. Pagátnak keresztelték. Kifutó kutyanév, könnyen megtanulja a név viselője is. Pagát például néhány óra múlva tudta már, hogy hívják.

Ott ült egész délelőtt a bolt előtt. Nézte, gazdái szerint fűrészelve nézte a járókelőket. — Délutánonként sétálni ment a kifutófiúval, akinek „legszebb emlékei maradtak ezek a séták”. Pagát miatt, de valószínűleg egyébként is. Séta közben mindenki megbámulta a remek vizslát.

Gazdái azt állítják, hogy tejbe-vajba fűrészelték. El kell nekik hinni. Különben is egész nap tejet és vajat árulnak.

A tulajdonos csak a múltból beszél. Tudni sem akar arról, ami azóta történt. Csak a régi szép időköt idézi, Pagát ott ült a boltajtó előtt, délelőntönként és szaglászta a járókelőket.

„Ügytelem megbízásából”

És a háziurnak mégsem tetszett.

Többször üzent a házmesterrel, hogy „a kutyát el kell ajándékozni”. Minden kérés eredménytelen maradt.

A tejcsarnok már azon is gondolkodtak, hogy elköltözznek. De a környéken hiába kerestek, nem találtak megfelelő lakást.

Akkor kezdték el rejtegetni a kutyát.

Az asszony néha nagy kossárral jött el otthonról. A kossár le volt takarva: Pagát ült benne. A férjnek volt egy régi felleghajtó köpenye és egy-egy alkalommal ez alatt csempészte ki vagy be a hűségecsalatot. A vicével pedig megüzenték a háziurnak, hogy „a kutya el lett ajándékozva”.

A megnyugvás azonban nem bizonyult tartósnak.

Az asszony ugyanis egyszer hazaszaladt az üzletből. Valami okmánya volt szüksége. Pagát egy óvatlan pillanatban utána szaladt. Nagy volt közöttük a távolság és az asszony már régen gyanútlanul befordult a ház kapuján, mire Pagát odaért. Ebben a pillanatban viszont a háziur unokája jött ki a kapun. Négyéves volt. Pagát ugyanannyi.

A kutya nekiszaladt a kisgyerekeknek, mert a nagy sietésben nem vette észre. Az unoka éktelenül bömbölni kezdett, annyira, hogy a háziur meghallotta, az első emeleten. Csukott ablakon keresztül.

A többi már szorosan a tragédiához tartozik.

A tejcsarnokba másnap ajánlott levél érkezett. A borítékra egy tekintélyes józsefvárosi ügyvéd neve és lakcíme volt olvasható. A levél így kezdődött: „Ügytelem megbízásából...” és így végződött: „amennyiben a nevezett kutya három napon belül nem távolíttatik el ügyfelem kénytelen a rendelkezésére álló összes eszközöket igénybevenni, a lakbérleti szabályrendeletben biztosított jogai érvényesítésére.”

Az ügyvéd levele még ma is ott van a tejcsarnokban. Látszik rajta, hogy sokat forgatták, a papíros széle már kirojtosodott.

Háziúr, rózsás selyemingben

A háziúr, aki miatt Pagátnak el kellett tűnnie, vagy a „vadember”, ahogyan a kifutó röviden nevezi, a csukott előszobaajtó mögül elnézést kér. Senki sincs otthon és „nyári öltözetben van”. Várni kell.

Pár perc múlva nyílik az ajtó.

Szakállas, hegyesbajuszu idősebb úr nyitja ki. Fekete magasszaru cipő, krémszínű burett nadrág van rajta. De a legkülönösebb az ing, amit visel: női inganyagból készült.

Bajuszát pödri, amikor hallja, hogy a kutyáról van szó.

— Igen, az a kutya, — mondja. Majd gyorsan hozzáteszi:

— Vadállat volt, valóságos vadállat. Mintha az ördög bujt volna belé. És még ilyet nem is láttam, pedig hála Istennek szép kort értem meg.

Valóban, rettenetes történetei vannak Pagátról.

Az enyhébbek közül való, hogy a kutya egyszer zárt ablakon keresztül ugrott be az egyik földszintes lakásba, mert ott volt a gazdája és az ajtót nem nyitotta ki senki. A másik történet, hogy hajnalonként végigment az összes emeleti

folyosókon és felborította a konyhák elé lerakott tejcsarnokokat.

— Tejben fürdött az a dög — mondja a háziur és megint a szakállát simogatja.

Aztán hosszasan fejtegeti, hogy ő nagy állatborát, még egy makimajmot is megtűrt a házban. Maga is tartott azelőtt kanárit, Richárdnak nevezte. A madár nagyon szépen énekelt, de két éve megdöglött.

— Tiltakozom az ellen, — folytatja — hogy szivtelen, kegyetlen embernek tartanak. Épen a jószívem miatt történt, lakóim védelme érdekében, hogy eltávolítottam innen azt az állatot. Hiszen valósággal veszélyeztette a lakóim testi épességét.

Bucsuzás közben is Pagát szidja és az előszobaajtóban még ezt mondja:

— Felborította még a saját unokámat is. Megleste, amikor az az ártatlan csöppség kifelé totyogott a kapun. Lesett rá, mint egy vércse a stiglicre. És mikor Jancsika az utcára ért, nekiugrott, mint egy valószínű farkas. Vicsorított is hozzá.

Majd, csendesebben: — Én magam a vicsorítást nem láttam, de az unokám me sélte.

Megjelenik egy méhés

Igy végződött Pagát regénye a külvárosban.

Az apróhirdetésekre, mint a tejcsarnokban mesélik, sok jelentkező akadt. „Mert vannak még a világon állatbarátok” — mondják és szemrehányóan néznek az égtáj irányába, amerre a háziur lakik.

Pagát gazdái végül úgy döntöttek, hogy vidékre adják kedvencüket. A döntés az asszony elhatározására történt, aki azzal érvelt, hogy „vidéken nincsenek háziurak”. És ott Pagát kedvére kiszaladgálhatja magát, a nagy udvarokon, a széles utcákon.

A jelentkező állatbarátok közt volt egy méhés is. Devai lakos, nagy, kertés háza van.

(Háziur nélkül.)

Övé lett Pagát. Mindjárt magával is vitte, miután megnyugtatta a tejcsarnokot, mely a bucsu pillanatában egy szemtanu szerint „egyetlen zokogás volt”, hogy nála jó helyen lesz az eb.

— Nem csipik meg a méhek? — kérdezte a kifutó, könnyek közt, aggódalmasan.

A derék devai méhésnek si került ezt az utolsó aggályt is eloszlatni. Aztán kezébe vette Pagát porázát és megadta a kutyával, az állomás felé.

Hore-Belisha angol hadügyminiszter a „gibraltári veszélyről”

London, augusztus 1. Az alsóházban Henderson képviselő figyelmeztette a hadügyminisztert a Gibraltár mellett és az északafrikai parton felállított ágyukra. Algeciras körül számos nehéz mozsár és több mint 20 ágyú, Ceutánál

45 ágyút szereltek fel.

Hore-Belisha hadügyminiszter válaszában elismerte, hogy Gibraltár mindkét oldalán ütegek állnak és a gibraltári oldalról lövők, ha elég erősek, magát Gibraltárt is lőhetik, de ez ellen — mondotta — hatá-

sos ellenintézkedéseket lehet tenni. A veszedelem nem szabad alábecsülni, de a hadvezetőség megtette az összes lehetséges óvintézkedéseket. Biztosítja a Házai, hogy a vezérkari nem aggasztja túlságosan a helyzet.

Pórujárt a férjétől megszökött feleség

Büntények sorozatát elkövető szerelmespár szökését akadályozta meg a timisoarai állományi rendőrség vezetője, Draganescu komiszárus. Tegnap megjelent a timisoarai rendőrségen Cristoi György Moldovánouai bányamunkás és hűtlen elhagyás, szökés és lopás címen feljelentést tett felesége, Született Sofrona ellen. Cristoi elmondotta, hogy évekkor előzőtől nőült meg s házassága egyideig zavartalan volt, később feleségének udvarolói kezdett munkatársa, Lackstedter Ká-

rolly s felesége elhidegült tőle. Tegnapelőtt mikor hazatért, meglepettén vette észre, hogy felesége eltűnt, egyúttal pedig hiányzik 2500 lei otthon tartott pénze és a ruhaszekrénye is üres, ami 20 ezer lei kárt jelent. A szökéssel kapcsolatban megtudta, hogy felesége és Lackstedter Timisoara felé vették útjukat. A rendőrség részéről Draganescu komiszár vette kezébe az ügyet és sikerült a szökevény szerelmeseket az államás várótermében letar-

tóztatni. A hűtlen feleség ellen lopás, házasságtörés és hűtlen elhagyás miatt indul eljárás s ugyanezekben a vádpontokban egyenrangú sorstársa Lackstedter is.

Semmihez se fogjon,
amíg nem kér tanácsot
„MYRIAM”
miniszterileg engedélyezett
grafológusnőtől, Str. General Moşoiu 3.

A budapesti tábla megállapította egy leányról, hogy nem csunya

Budapest, augusztus 1. A napokban a budapesti ítélőtábla egyik tanácsa afelett ítélt, hogy szép-e egy lány.

A leányt, akinek ezt a szokatlan bírósági szépségpróbát ki kellett állania, S. Lili néven hívják. Foglalkozása magántisztviselő, jogásznyelven felépítés volt az ügyben. Az alperes pedig a Beszkár. S. Lili ugyanis tavaly villamos balesetet szenvedett és sérülése miatt lépett fel kártérítési perrel a villamostársaság ellen. Követelte a Beszkár-tól az orvosi kezelés költségeit, betegsége során elmaradt illetményeinek megtérítését stb.

E konkrét néhányszázpengős kárigényen kívül azonban S. Lili eszmei kártérítést is követelt, mégpedig nem kevesebb, mint ötezer pengőt, azt állította ugyanis, hogy a baleset alkalmával a villamos bezúzdott ablakainak szilánkjai az arcába furódtak és a sérülések nyomai még ma is látszanak rajta.

A táblabírák áttanulmányozták a per adatait, majd meglepő végzést hoztak: kötelezték a felperes leányt, hogy jelenjék meg a bíróság előtt. A tanács tagjai személyesen akarják megvizsgálni és arcának közvetlen megtekintése után bírálják el, hogy a kisasszony arcát a sérülési nyomok csakugyan annyira eltorzították-e, hogy ezek miatt „férjhezmenési esélyei jelentékeny mértékben csökkentek”.

S. Lili dobogó szívvel tett szöveget az idézésnek és ügy-

védje kíséretében megjelent a táblai tanács előtt. Izgalomtól piros arccal állt meg a bírói emelvény előtt. A tanácselnök és a mellette ülő bíró urak alaposan szemügyre vették a fiatal magántisztviselőnőt, egészen közelebről vizsgálták meg az apró foltokat, amelyek valóban látszottak a kipirult arcon.

A különös szépségpróba alapján a táblai tanács tagjai megállapították: „A felperes nem panaszolhatja, hogy arca a baleset következtében elcsúnyult, annál is kevésbé, mert a beszerzett törvényszéki orvosszakértői vélemény szerint ezek a ma még látható sérülési nyomok fokozatosan elhalványulnak, úgyhogy bizonyos idő eltelté után alig lesznek láthatók.

— De kérem, — kezdett méltatlankodni S. Lili — hi-

szen már be is bizonyosodott, sajnos, hogy én ezek miatt a sérülések miatt nem mehettem férjhez!

— Hogyan? Miért? — kérdezte meglepetten az elnök.

— Mielőtt a villamosszerencsétlenség történt velem, én már eljegyzett menyasszonya voltam egy mérnöknek, — fakadt sirva S. Lili — de vélegényem felbortotta a jegyes-ségi viszonyt, éppen mert a sérülések miatt arcom sokkal csúnyább, mint azelőtt volt.

A tábla elrendelte a vélegény kihallgatását, aki azonban nem erősítette meg hogy azért bontotta fel a jegyes-séget, mert Lilike időközben megcsunyt. Azt vallotta, hogy menyasszonya a baleset óta rendkívül ideges természetűvé lett. A vallomás alapján a tábla elutasította S. Lili kérését.

Német-francia kereskedelmi tárgyalások

Berlin, augusztus 1. A német közgazdasági lapok részletesen foglalkoznak a német-francia kereskedelmi tárgyalásokkal. A „Wirtschaftspolitische Dienst”, a nemzeti szocialista párt közgazdasági lapja megállapítja, hogy Franciaország szállítói között Németország a második helyen áll az Egyesült Államok után, meg-

előzve Angliát és Belgiumot. Franciaország és Németország között ezidőszakra a kereskedelmi forgalomban egyensúly van. A „Deutsches Volkswirt” sajnálatosnak tartaná, ha Franciaország politikai okokból csökkentené a német áruk átvételét.

A TISZTASÁG

A tisztaság az a tükör, amely egy nép civilizációjának a mértékét leghívebben mutatja meg: Semmi féle előrehaladás, sem gazdasági, sem társadalmi, sem kulturális nem képzelhető el két egyszerű, de nagy jelentőségű anyag: a víz és szappan nélkül. Sajnos ezt nem mindenki akarja megérteni.

Például nálunk úgy a fővárosban, mint a vidéken vannak emberek — akiknek nincs tisztasági érzékük — és nem csak hogy magukról állítanak ki ezzel szegységteljes bizonyítványt, de veszélyeztetik embertársaik egészségét is.

Mikor ezt mondjuk, a kereskedők egy részére gondolunk, akik élelmiszer szállítással foglalkoznak, vagy a vendéglő, bodega és bár tulajdonosok. Éveken keresztül ezek a helyiségek megmérgezték a közönséget azzal, hogy az egészségre veszélyes ételeket hoztak forgalomba.

Ezért üdvözlünk mindenki kitörő örömmel Marinescu tábornok közegészségügy miniszter tisztaságügyi kezdeményezését és akcióját. Az egészségügyi rendelkezéseket nem respektálók ellen alkalmazott büntetések drasztikusak ugyan, de nagyon igazságosak és helyénvalóak. Az utóbbi napokban Constantán az egészségügyi bizottság — egy időre, vagy véglegesen — 20 modern helyiséget zártak be. Az egész országban komoly intézkedésekre került sor és a jó hatás nem fog késni.

A kereskedők, akik azt hitették, hogy az egészség óvása érdekében teendő intézkedések a polgárok vágyálmai, most láthatják, hogy tévedtek. A köztisztaságnak ezen az eddig elhanyagolt terén is az új rezsim purifikáló munkát végez.

Elfogtak Budapesten egy román zsebmetaszt

Budapestről jelentik: A budapesti főkapitányság néhány nappal ezelőtt értesítést kapott a steini fegyház igazgató-ságától, hogy Stefanescu Constantin román állampolgárságu veszélyes nemzetközi zsebmetaszt, aki eddig tizenkét évet töltött le különböző fegyverintézetekben, büntetése kitöltése után kiszabadult és még mielőtt Romániába toloncolhatták volna, megszökött. Valószínűnek tartják, hogy Magyarország felé vette útját. A budapesti rendőrség azonnal megindította a nyomozást. Egy budapesti detektív a közölt fénykép és a személyleírás alapján a megyeri löversenyterén felismerte az elegáns zsebmetaszt és előállította. A zsebmetaszt tiltakozott ellene, hogy azonos volna Stefanescu Constantinnal, személyazonosságát azonban kétségtelenül megállapították s rövidesen Romániába toloncolják.

Augusztus elsején nagyszabásu egészségügyi kampányt kezd a kormány

Fertőtlenítő és fürdővagonok indulnak a falvakba

Számos külső körülmény miatt, az ország közegészségügyi állapota igen sok kívánnivalót hagy maga után. Sok mindent megpróbáltak itt már és sok mindent megkezdtek, csak éppen egészségügyi kampányt — soha.

Most azonban a megvalósítások idejében erre is gondolnak és a közegészségügy kérdése a vezető férfiak szemében nagyfotosszerű problémát jelent. Elhatározták, hogy már augusztus elsején nagyszabásu egészségügyi kampányt kezdenek.

Sok oka van annak, hogy az egészségügyi helyzet jóval a szírvonal alatt maradt és a közegészségügyi minisztérium most alapos programot dolgozott ki, amely azonnal megvalósításra is kerül. Első sorban is azon vannak, hogy bizonyos egészségügyi intézkedéseket léptessenek életbe a községekben és falvakban. A tavakat — mint a malária, a betegségek, a bacillusok fészkei — lecsapolják. Az egészségügyi minisztérium közgei nagyszabásu kampányt kezde-

nek a lakások és magán gazdaságok takarítása és tisztántartása érdekében. Minden faluban külön kutakat állítanak fel az állatok számára, a mostaniakat — amelyeket, csak emberek használhatnak, — kitisztítják. Fel fognak ügyelni a testi tisztaságra is és igyekezni fognak ezen a téren is feljavítani az állapotokat.

Legnagyobb veszélyt azonban ma a társadalmi betegségek, a ragályok és járványok terjedése jelentik. Ennek az egészségügyi offerzvának a során, intézkedni fognak a járványos betegek elkülönítése érdekében, szigorú kontrollal időszakos oltásokat vezetnek be, fertőtlenítik a helyiségeket és a szükséghez képest minden intézkedést meg fognak tenni.

A szociális betegségek leküzdésére is sürgős intézkedéseket tesznek. Interzivebbé teszik a szifilis elleni kezelést, jódos és jódos készítményeket osztanak szét a fertőzött vidékeken és feljavítják a pelagráris vidékek élelmezését.

Az egészségügyi miniszter a

szükséges eredmény elérése végett a meglévő egészségügyi szervek mellett 284 ugynevezett „repülő csoportot” állít fel.

A repülő egészségügyi csoportok a megyei egészségügyi laboratórium egy asszisztense közreműködésével fognak dolgozni és ezek augusztus 1-én kezdik meg a működésüket. Ekkor már rendelkezésükre fognak állni vonaton hordozhatóan az összes szükséges szer, fertőtlenítő, oltó anyagok, fürdők, fertőtlenítő kemencék, mész, petróleum, szappan, fa, egészségügyi automobilmek, fürdő vonatok, stb...

Hogy ennek a kampánynak sikere legyen, az egészségügyi szervek segítségére lesznek a nemzetvédelmi, a belügy, a kultusz és a nemzetevelésügyi minisztérium is. Így ez a nagy egészségügyi kampány, amely egyidejűleg nyit harc minden betegség ellen — bizonyosan teljes sikerrel fog járni az ország java és az egész nép felgyógyulása érdekében.

A Vatikán harcot hirdet az olasz fasizmus új fajelmélet állásfoglalása ellen

Párisból jelentik: A francia fővárosban nagy figyelmet keltett az az éles állásfoglalás, mellyel az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja szembehelyezkedett a fajelmélettel. Ez a cikk különösen azért keltett feltűnést, mert azt mindenki az olasz fajelméletre adott vatikáni válasznak tekintette.

A párisi lapok nagy cikkeiben számolnak be a Vatikán magatartásáról.

A Matin megállapítja, hogy a Szentsek állásfoglalása megdöbbentette az olasz politikai

11 bandita levágott fejével tértek vissza a hajótöradászatra küldött brazilai csendőrök

Rio de Janeiróból jelentik: Lampeonrak, a hírhedt banditának és bandafőnöknek elfogására katonai és rendőrcsapatokat küldtek ki. A csapatok most tértek vissza s tizenegy bandita levágott fejét hozták magukkal, köztük a bardavezér fejét is. A rendőrök és a gonosztevők között egy falu mellett valóságos ütközet fejlődött ki, amelynek során egy rendőr is meghalt.

köröket.

Hivatalos olasz körök nem kommentálják a Vatikán hivatalos cikkét, de leszögezik, hogy a cikke esetleges hivatalos formában megadják az olasz kormány válaszául.

Valószínűnek látszik, hogy nem tör ki nyílt konfliktus, mert hiszen mi sem állt távolabb az olasz kormánytól, mint az, hogy a Katolikus Egyház eszméiségét támadja.

Kigyulladt a Dunán egy vontatóhajó

Bucurestiből jelentik: A „Mariu Scrivianus” nevű vontatóhajó, amelyen tizenhárom vagon napraforgómag és repce volt felhalmozva, a Dunán kigyulladt. A vontatóhajó Pozsonyba akart menni. A kár több százmillió lei.

Makulatura újságpapír kapható kis és nagy mennyiségben Pászter Ede cégnél Piața Mihai Viteazul 4.

VIZUMOKAT

leggyorsabban intéz lapunk kiadóhivatala:

Magyar vizum	575 Lei
Magyar vizum átutazásra	280 Lei
Cseh vizum	110 Lei
Német vizum	900 Lei
Svájci vizum	610 Lei
Lengyel vizum	830 Lei
Francia vizum	520 Lei

Este 7 óráig beadott vizumozást másnap este 6 óráig pontosan teljesítünk

Külföldön is rekviemeket tartottak Mária királyné lelkiüdvéért

Mária királyné elhalálása után a szomorú híre mély megilletődést keltett külföldön is. Nincs olyan ország, ahol ne emlékeztek volna meg erről a szomorú eseményről és a gyász istentiszteleteken, nem csak a hivatalos személyiségek, hanem a lakosság köréből is számosan jelentek meg. Ahol megfordult a királyné — és sok helyen járt életében — megjelenséével, szépségével ki törölhetetlen nyomokat hagyott. Annak ellenére, hogy a halál eset az angol uralkodó pár Párisi tartózkodása alatt történt, a francia lapok oldalakat szenteltek az elhunyt királyné egyéniségének a méltatására. A Paris Soir többek között hosszú cikket közölt a kitűnő író, Colette tollából, amelyben bőséges adatokkal ismerteti Nagyrománia első királynőjének az életét. Az összes francia lapok hosszú tudósításokat közöltek a temetési ünnepségek lefolyásáról.

A párisi román templomokban istentiszteletet tartottak, amelyen résztvettek a francia hivatalos személyek. Berlinben is istentiszteletet tartottak, amelyen a követség és konzulátus tisztviselőin kívül megjelentek az összes követségek vezetői, valamint a német hatóságok.

Brüsszelben maga Lipót király és Erzsébet királyné vett részt az istentiszteleten. Jugoszláviában, ahol Mária királynét jól ismerte a nép, minden társadalmi réteg meggyászolta a királynét. A belgrádi katedrálisban, Zágrábban, Skopljen, Bleden, mindenütt imádkoztak a királyné lelkiüdvéért.

Varsóban a román követség a rekviem alatt kondoleáló táviratot kapott Rydz-Śmigly marsalltól és a kormány tagjaitól. Rómában a gyász híre mély megilletődést váltott ki. Különösen, hogy ott tartózkodik egy országőr leány csoport, amely külsőleg is igyekezett kifejezést adni gyászának.

Az összes hivatalos személyek kifejezték részvétüket a követségnek. Öfelsége a király iránt, akit annyira lesújtott fenséges anyja halála, minden felé a mély rokonszenv érzése nyilvánult meg. A királyné halála külföldön is, miként idehaza az egész országban — szomorúságot, Öfelsége Károly királlyal szembeni mély együttérzést váltott ki.

Hogyan keletkezett a nojorini tűz?

Megirtuk, hogy Nojorinban tűz pusztította el a cséplőgépet és a körülötte levő asztalokat. Mint megállapították a tűz nem a cséplőgépnél, hanem harminc méterre a géptől keletkezett.

Háborus hírek az orosz-japán határról

Véres összeütközések a japán és orosz csapatok között

Párisból jelentik. A japán-orosz határon tegnap és ma súlyos határincidensek játszódtak le, melyek már a formális háború jellegét viselik magukon. A keletről érkező hírek kétoldaliak s egymással teljesen ellentétesek. A japán jelentés szerint a japán csapatok visszaszorították a szovjet csapatokat Csang Ku Peng és Sza Cseo magaslatokról. A csatározásnak mindkét részről számtalan halottja van. A moszkvai jelentés ezzel szemben határozottan cáfolja azt, hogy a japán csapatok csatározásának eredménye volt sőt e szerint a jelentés szerint a vitás magaslatokat a szovjet csapatok tovább is megszállva tartják. A moszkvai japán nagykövetség tiltakozását fejezte ki kormánya nevében, mire azonban még nem kapott választ.

Oradean át utaztak haza Ileana főhercegnő és férje

Florescu ezredessel élén küldöttség üdvözölte őket a pályaudvaron

Vasárnap délelőtt Oradeán keresztül hazautazott Bécsbe Ileana hercegnő és férje Habsburg Antal. A herceg pár a bucarestii gyorsal délelőtt 10 óra 20 perckor érkezett Oradeára. Ileana főhercegnő és kísérete különkocsiban tette meg az utat Oradeáig. Az itteni állomáson hivatalosan fogadták a magas vendégeket és a pályaudvaron megjelent Florescu ezredes prefektus, Pet-

ruc alezredes a rendőrség parancsnoka, Nistor őrnagy csendőrszárnyparancsnok. A külön kocsiból előbb Habsburg Antal szállt ki, majd a férjét követte Ileana hercegnő. A hercegi pár mély gyászba volt öltözve. Az oradeai hatóságok nevében Florescu ezredes prefektus üdvözölte a hercegi párt. A vendégek meghatott hangon köszönték meg az üdvözlést. Ezalatt elővontat-

ták a herceg autóját és Ileana hercegnő férje oldalán beszállt az autóba. Az összegyűlt tömeg óvációban részesítette őket és a hercegnő a szívből való tekintettel — szószállal, fejhajtással köszöntötte az üdvözlést. A volan mellett Habsburg Antal ült, aki egyedül vezeti az autóját. Az autó ezután elindult Bors felé, hogy tovább folytassa útját Bécsbe.

Kigyulladt a cséplőgép Nojoridon

Oradeáról kellett a tűzhöz vizet szállítani. A kár óriási

Veszedelemes tűz pusztított tegnap délután az Oradea melletti Nojorod községben. A déli pihenő alatt a dolgozó cséplők arra lettek figyelmeztetve, hogy a cséplőgép kigyulladt és mire a közelébe értek, a gép már hatalmas lángokkal égett. A lángoktól tüzet fogtak a buzakeresztek és rö-

videsen lángokban állott az egész vidék. A falusiak azonnal értesítették az oradeai tűzoltóságot és a tűzoltók teljes felkészültséggel kivonultak. — Az oltás azonban nem haladt előre — mert nem volt víz. Kivitték tehát Oradeáról az öntöző autót is, amely vizet szállított a tűzoltók részére.

Ilyen módon több órai megfeszített munka után sikerült a tűzoltóknak a tüzet lokalizálni. A tűz eloltása a késő délutáni órákban ért véget. A tűznél megjelent Florescu ezredes prefektus is. A cséplőgép és 20 asztal teljesen elégett.

Solymosán Magdát, a Thalia primadonnáját súlyos autóbaleset érte

Olaszországban súlyos autószerencsétlenség érte Princz Endre sátmareli gyárost és a társaságában levő Solymosán Magdát, a Thalia színház primadonnáját. Solymosán Magda szabadságát töltötte Olaszországban és Milánó közelében történt a katasztrófa. — Princz Endre, a maga vezetése autójával teljes sebességgel haladt Milánó felé, amikor összeütközött egy szintén teljes sebességgel szembe jövő motorkerékpárral. Az autó utasai azonnal kirepültek az autóból.

Solymosán Magda a katasztrófa után két bordáját, Princz Endrének a fejét, a Miklós Clujról autóval

mellette tört be és lábtörést szenvedett. A motorkerékpár vezetője azonnal meghalt.

A súlyos szerencsétlenségről azonnal értesítették a családot

Timisoarára utazott s onnan a szimplonnal folytatta útját Trieszt felé. A távirat szerint az autószerencsétlenség áldozatainak állapota nagyon súlyos.

SPORT

A CAO végleg kiesett az A. Divízióból

A Comitét Federal 6.5 arányban elutasította a CAO felelősségét. Tilea is a CAO ellen szavazott

A legutóbbi ülésen, a Comitét Federal tegnap esti ülésén foglalkozott a CAO felelősségével. A határozatot hosz-

szá tárgyalás és végül előzte meg. Végül is szavazással döntöttek és a bizottsági tagok nem tudták dönteni. A szava-

zatok állás 5:5 volt. A kérdést Tilea elnök döntötte el, aki a CAO elen szavazott és ezzel a CAO végleg kiesett az A) Divízióból. Elutasították az Universtitatea és az Unirea Tricolor óvását is.

Ezután kijelölték a négy tízes B) csoportot. A CAO és Crisana külön csoportba került.

Ferencváros-Juventus 2:0 (0:0)

Budapest, 32.000 néző, bíró Vogel. A Ferencváros rendkívül kemény küzdelem után két góllal legyőzte a Juventus csapatát és ezzel bekerült a Közép-európai Kupa döntőjébe. A Ferencváros lendületes rohamokkal indít, de az olaszok jól védekeznek. Toldi, Sárosi, Kiss lövései nem találják el a kaput. Szünet után még nagyobb volt a Fradi roványa. Csak de Philippis és Buzidoni kiugrásai jelentettek veszélyt. Az utolsó negyedórán ki-robant a Fradi híres huszáros lendülete. A 38. percben Táncos kornerét Sárosi III. kapásból a hálóba vágta. Ekkor indult meg csak az igazi harc. Új és új támadásokat vezet a Fradi, már csaknem az egész olasz csapat a kapuban áll, a 41. percben Táncos a másik oldalra vágott át és Kemény fejesét nem tudta védeni Amoretti (2:0). A Fradi ellenfele a döntőben a holnapi Genova — Slávia győztese lesz.

A Staruinta tisztújító közgyűlése

A Staruinta tegnap délelőtt tisztújító közgyűlést tartott. Dr. Weisz Endre elnöki megnyitójában bejelentette, hogy az egyesület részvett az ország első sportemberének gyászában és Mária királyné halála alkalmával koszorút helyezett el a Mária királyné szobra előtt. A bejelentést a közgyűlés állva hallgatta végig. Megemlékezett még az egyesület két halottjáról Mikló Béláról és Báthori Dánielről. Az elnöki megnyitótán Kohn Sándor a pénztári, Drimmer a teke, Breier a birkózó szakosztály jelentését ismertette. Farkas Pál kritizálta a vezetőség munkásságát, majd megtartották a tisztújítást. A hivatalos listán kívül ellenzéki listát is állítottak, a közgyűlés azonban 90 százalékos szótöbbséggel a hivatalos lista jelöltjeit választotta meg. Így örökös elnök lett Löwenstein Zsigmond elnök dr. Weisz Endre, ügyvezető elnökök Mot Péter és Nagy János, főtitkár Nistor Tibor, titkár Roth Elemér, főpénztáros Kohn Sándor. Futballszakosztályvezető dr. Halami István. — Megválasztották még egy 50 tagú választmányt is.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉGNEL ORADEA